מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את שלבי עוצרים-בודקים-חושבים לפני שמאמינים בידיעה
- להבחין בין עובדה לבדיה
- לתרגל שיח מכבד כשיש חילוקי דעות

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – בחירה נכונה

1. א – עוצרים ובודקים
2. ב – סיפור שלא קרה באמת
3. א – כדי לדעת אם המידע אמין
4. ב – להקשיב ולדבר בכבוד

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – צריך לבדוק את המקור לפני שמאמינים
2. נכון – זה השלב הראשון לפני שמאמינים
3. לא נכון – צריך לבדוק קודם אם היא אמינה
4. נכון – כבוד חשוב גם בוויכוח
5. נכון – זה ההבדל המרכזי ביניהן

חלק ג' – השלימו את המילה

1. לעצור
2. בדיה
3. מקור
4. כבוד

חלק ד' – התאימו מושג להסבר

1. 1 – ג (לא ממהרים להאמין או לשתף)
2. 2 – ה (מחפשים מידע נוסף ומקור אמין)
3. 3 – ד (שוקלים אם המידע הגיוני)
4. 4 – ב (דבר שאפשר להוכיח שהוא נכון)
5. 5 – א (סיפור שלא קרה באמת)

חלק ה' – סדרו את השלבים

1. רואים ידיעה חדשה ברשת
2. עוצרים לפני שמשתפים
3. בודקים את המקור
4. חושבים אם המידע הגיוני
5. מחליטים אם זו עובדה או בדיה

חלק ו' – כתיבה קצרה

1. לדוגמה ידיעה שמופיעה רק באתר אחד לא ידוע

כרטיס יציאה – מה לחפש

- עוצרים לפני שמשתפים או מאמינים
- עובדה אפשר להוכיח, בדיה לא קרתה באמת
- מקשיבים ומסבירים את הדעה בנימוס בלי להעליב

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח עם דוגמה מהכיתה לידיעה שצריך לבדוק לפני תחילת התרגול
- לעודד תלמידים לשתף דוגמאות מהחיים שלהם בזהירות ובכבוד
- להשתמש בסמלים החזותיים של הדף (✋🔍🤔☑️❌) כתמיכה בזיכרון השלבים

דף תרגול: בין עובדה לבדיה

דף התלמיד/ה **עולים חדשים**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

יש הרבה מידע באינטרנט. לפעמים זה נכון ולפעמים לא. קודם עוצרים, אחר כך בודקים, ואז מחליטים. גם כשחולקים דעה מדברים בנימוס.

📖 מילון קטן:

עובדה	משהו שאפשר לבדוק ולהוכיח שהוא נכון
בדיה	סיפור שלא קרה באמת
מידע כוזב	ידיעה לא נכונה שמפיצים
לבדוק מקור	לברר מאיפה הגיע המידע
שיח מכבד	לדבר בנימוס גם כשחולקים דעה
חשיבה ביקורתית	לחשוב ולשאול שאלות לפני שמאמינים
דמוקרטיה	שיטת שלטון שבה לאזרחים יש זכות הצבעה ודעה

1 חלק א' – בחירה נכונה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה השלב הראשון כשרואים ידיעה?

א) עוצרים ובודקים ב) משתפים מיד ג) מתעלמים ד) כועסים

2. מה זה בדיה?

א) סיפור אמיתי ב) סיפור שלא קרה באמת ג) חדשות רשמיות ד) עובדה מוכחת

3. למה בודקים מקור?

א) כדי לדעת אם המידע אמין ב) כדי לשתף מהר יותר ג) כדי לכתוב תגובה כועסת

ד) אין צורך לבדוק

4. מה עושים כשלא מסכימים?

א) לצעוק עליו ב) להקשיב ולדבר בכבוד ג) להתעלם ממנו ד) לכתוב עליו דברים רעים ברשת

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	כל מה שכתוב באינטרנט הוא בהכרח נכון	☐	☐
2	עוצרים ובודקים זה חלק מחשיבה ביקורתית	☐	☐
3	אפשר לשתף ידיעה מיד בלי לבדוק אותה	☐	☐
4	שיח מכבד אומר להקשיב גם כשלא מסכימים	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
5	עובדה היא דבר שאפשר להוכיח, ובדיה היא לא	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את המילה

השלימו את המילה החסרה.

1. לפני שמאמינים בידיעה צריך _____ ולבדוק

2. _____ היא סיפור שלא קרה במציאות

3. חשוב לבדוק את ה _____ של הידיעה כדי לדעת אם היא אמינה

4. גם כשחולקים דעה צריך לדבר ב _____

4 חלק ד' – התאימו מושג להסבר

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. עוצרים	___	**א.** סיפור שלא קרה באמת
2. בודקים	___	**ב.** דבר שאפשר להוכיח שהוא נכון
3. חושבים	___	**ג.** לא ממהרים להאמין או לשתף
4. עובדה	___	**ד.** שוקלים אם המידע הגיוני
5. בדיה	___	**ה.** מחפשים מידע נוסף ומקור אמין

5 חלק ה' – סדרו את השלבים

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	חושבים אם המידע הגיוני
☐	מחליטים אם זו עובדה או בדיה
☐	רואים ידיעה חדשה ברשת
☐	עוצרים לפני שמשתפים
☐	בודקים את המקור

6 חלק ו' – כתיבה קצרה

ענו בקצרה.

1. כתבו דוגמה לידיעה שצריך לבדוק לפני שמאמינים בה

כרטיס יציאה

מה השלב הראשון כשרואים ידיעה חדשה?

מה ההבדל בין עובדה לבדיה?

איך מדברים בכבוד כשלא מסכימים?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀